

PRESUDA SUDA

25. travnja 1985.(*)

„Mjere s istovrsnim učinkom – Oznaka podrijetla ”

U predmetu 207/83,

Komisija Europskih zajednica, koju zastupa njezin pravni savjetnik Richard Wainwright, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, kod Manfreda Beschela, člana pravne službe Komisije, zgrada Jean Monnet, Kirchberg,

tužitelj,

protiv

Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, koju zastupa G. Dagtoglou, iz Treasury Solicitor's Department u Londonu, u svojstvu agenta, uz asistenciju Robina Aulda, Q. C., s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg pri Veleposlanstvu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, 28, boulevard Royal,

tuženika,

radi utvrđenja da zabranom maloprodaje određenih proizvoda uvezenih iz drugih država članica, osim ako nose žig ili je uz njih navedena oznaka podrijetla, Ujedinjena Kraljevina nije ispunila obveze koje ima na temelju članka 30. Ugovora,

SUD

u sastavu: G. Bosco, predsjednik prvog vijeća, vršitelj dužnosti predsjednika, O. Due i C. Kakouris, predsjednici vijeća, P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot i R. Joliét, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Darmon

tajnik: P. Heim

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 30. siječnja 1985.,

donosi sljedeću

PRESUDU

(Dio „Činjenice” ne reproducira se)

Pravo

- 1 Zahtjevom podnesenim tajništvu Suda 15. rujna 1983., Komisija Europskih zajednica podnijela je, na temelju članka 169. UEEZ-a, tužbu za utvrđivanje da zabranom maloprodaje određenih proizvoda uvezenih iz drugih država članica, osim ako nose žig ili je uz njih navedena oznaka podrijetla, Ujedinjena Kraljevina nije ispunila obvezu koju ima na temelju članka 30. Ugovora.
- 2 Nacionalni propis koji Komisija osporava sastoji se od britanske odluke iz 1981. koja je stupila na snagu 1. siječnja 1982., Trade Descriptions (Origin Marking) (Miscellaneous Goods) Order 1981. (S.I 1981., br. 121) (odluka iz 1981. o trgovačkim nazivima (navođenje podrijetla) (različiti proizvodi)), u daljnjem tekstu: Order.
- 3 Člankom 2. Ordera zabranjuje se prodaja i stavljanje u prodaju na malo proizvoda navedenih u prilogu Ordera, osim rabljenih predmeta i predmeta isporučenih u određenim posebnim okolnostima, osim ako ti proizvodi nose žig ili je uz njih navedena oznaka podrijetla. U slučaju kada su proizvodi izloženi za prodaju, a oznaka podrijetla je dostupna tek nakon isporuke, takva oznaka treba biti izložena pokraj proizvoda. Oznaka treba biti jasna i čitljiva, ne smije ni na koji način biti skrivena, nejasna niti zaklonjena grafičkim ili bilo kojim drugim elementom.
- 4 U skladu s člankom 1. Ordera, pojam „podrijetlo” proizvoda odnosi se na „zemlju u kojoj je taj proizvod proizveden ili izrađen”.
- 5 U prilogu Orderu nabrojani su proizvodi na koje se te odredbe primjenjuju. Podijeljeni su u četiri kategorije: tekstilni proizvodi i odjeća, kućanski aparati, cipele, nožarski proizvodi i pribor za jelo.
- 6 Članci 3. i 4. Ordera sadržavaju detaljne odredbe o obvezama dobavljača robe na veliko i o komercijalnom oglašavanju, ali te odredbe nisu obuhvaćene ovom tužbom.
- 7 Dopisom od 18. prosinca 1981., Komisija je skrenula pozornost vladi Ujedinjene Kraljevine na činjenicu da, prema njezinu mišljenju, obveze predviđene člankom 2. Ordera čine mjeru s istovrsnim učinkom kao i količinsko ograničenje, koja nije u skladu s člankom 30. UEEZ-a i nije opravdana razlogom priznatim pravom Zajednice kojim se omogućuje odstupanje od načela slobodnog kretanja robe unutar Zajednice.
- 8 Komisija u tom dopisu osobito tvrdi da se Orderom stavlja nezanemarivi teret na trgovca na malo svih proizvoda koji su obuhvaćeni jednom od četiri kategorije robe iz Ordera. U sustavu koji se uspostavlja Orderom, taj trgovac treba izraditi prikladne natpise, izložiti ih pokraj proizvoda i neprestano ih provjeravati kako se ne bi odlijepili, okrenuli, sakrili ili premjestili. Nijedan od ovih problema ne bi postojao da je predmetni proizvod u trenutku isporuke trgovcu na malo već nosio žig podrijetla, što bi trgovca navelo da prodaje samo proizvode sa žigom podrijetla. Obveze predviđene Orderom neizbježno bi utjecale na cijeli distribucijski lanac te bi ih na kraju trebao ispuniti proizvođač koji bi, želeći zadržati svoje kupce, osjećao obvezu da na svoje proizvode stavi oznaku podrijetla. Takav zahtjev nužno bi prouzročio povećanje troškova proizvodnje uvezenog predmeta i njegovo poskupljenje.
- 9 U svojem odgovoru od 10. veljače 1982. britanska vlada najprije je podsjetila da se osporavani propis primjenjuje samo na maloprodaju i da bi, prema tome, mogući učinak na uvoz bio previše neizvjestan kako bi ga se uzelo u obzir u pogledu eventualne

primjene članka 30. Uz to, informacija o podrijetlu dovoljno je važna većini britanskih potrošača u sektorima obuhvaćenima Orderom, kako bi činila mjeru koja je opravdana u pogledu zahtjeva prava Zajednice.

- 10 U svojem odgovoru britanska je vlada navela da bi se, ako se Komisija složi, Order mogao izmijeniti tako da trgovac može izabrati između oznake nacionalnog podrijetla ili oznake „made in the European Community” (proizvedeno u Europskoj zajednici). Takav je prijedlog u skladu s ključnim točkama prijedloga direktive o usklađivanju zakonodavstava država članica u pogledu oznake podrijetla određenih tekstilnih proizvoda i odjeće, koji je Komisija podnijela Vijeću 1980. (SL C 294, str. 3.) ali koji je u međuvremenu povukla.
- 11 U obrazloženom mišljenju od 14. veljače 1983. Komisija je ostala pri svojem stajalištu. Podsjetila je da je Europski gospodarski i socijalni odbor 1981. negativno ocijenio prijedlog direktive kojim se britanska vlada htjela poslužiti kao primjerom (SL C 185, str. 32.). Iako je Odbor vjerovao da je nužno da potrošači mogu obaviti kupnju na temelju odgovarajuće informacije, smatrao je da oznaka države podrijetla proizvoda ne odgovara stvarnom interesu potrošača; važnije su druge informacije kao što su cijena, sastav, kategorija, kvaliteta i upute za korištenje. Komisija se složila s tim mišljenjem.
- 12 Kada je vlada Ujedinjene Kraljevine upozorila da smatra da nije u mogućnosti postupiti u skladu s obrazloženim rješenjem, Komisija je podnijela ovu tužbu.
- 13 Obrana Ujedinjene Kraljevine u biti je uključivala samo dvije teze koje je već istaknula tijekom predsudskog postupka. S jedne strane, Order čini nacionalnu mjeru koja se bez razlike primjenjuje na uvezene i nacionalne proizvode i čiji je učinak na trgovinu među državama članicama nejasan ili čak ne postoji. S druge strane, zahtjevi za oznaku podrijetla za robu obuhvaćenu Orderom odgovaraju zahtjevima za zaštitu potrošača, koji smatraju podrijetlo proizvoda koje kupuju naznakom kvalitete tih proizvoda ili njihove prave vrijednosti.
- 14 Stoga valja uzastopno ispitati ta dva argumenta.
- 15 Što se tiče moguće posljedice spornog propisa o trgovini, britanska vlada ističe da se obveze predviđene člankom 2. Ordera odnose na maloprodaju sve robe obuhvaćene Orderom, neovisno o tome je li uvezena. Dio te robe, kao što su vuna i nožarski proizvodi, u znatnoj je količini nacionalni proizvod.
- 16 U tom pogledu najprije treba napomenuti da će trgovac, kako bi izbjegao obveze koje mu se nalažu predmetnim propisom, kao što je Komisija pravilno istaknula, zatražiti od svojih veleprodajnih dobavljača da mu dostavljaju robu koja već nosi žig. Ta je sklonost potvrđena pritužbama koje je primila Komisija. Stoga iz spisa proizlazi da je udruženje francuskih proizvođača kućanskih aparata izvijestilo da su francuski proizvođači tih aparata koji su htjeli prodavati svoje proizvode na britanskom tržištu morali sustavno označivati te proizvode kako bi odgovorili na pritiske distributera. Stoga se učinci spornih odredbi mogu proširiti na veleprodaju, pa čak i proizvodnju.
- 17 Kao drugo, valja priznati da je cilj naznaka ili oznaka podrijetla omogućiti potrošačima da razlikuju nacionalne od uvezenih proizvoda te im dati mogućnost da potvrde svoje eventualne predrasude u pogledu stranih proizvoda. Treba podsjetiti, kao što je Sud već

naglasio u različitim okolnostima, da je cilj Ugovora da se uspostavljanjem zajedničkog tržišta i postupnim usklađivanjem ekonomskih politika država članica nacionalna tržišta spoje u jedinstveno tržište s karakteristikama unutarnjeg tržišta. Unutar takvog tržišta uvjet za oznaku podrijetla ne samo da otežava protok proizvoda u državi članici proizvedenih u drugim državama članicama u predmetnim sektorima, već usporava gospodarsko ispreplitanje unutar Zajednice stavljajući u nepovoljan položaj prodaju proizvedene robe zahvaljujući podjeli rada među državama članicama.

- 18 Iz tih razmatranja proizlazi da predmetne britanske odredbe mogu imati za učinak povećanje troškova proizvodnje uvezene robe i otežavanje njihove prodaje na britanskom tržištu.
- 19 U drugom argumentu britanske vlade navodi se da je sporni propis, koji se bez razlike primjenjuje na nacionalne i uvezene proizvode, nužan kako bi se ispunili obvezni zahtjevi koji se odnose na zaštitu potrošača. Ispitivanje britanskih potrošača pokazalo je da oni povezuju kvalitetu određenih proizvoda s državom u kojoj su proizvedeni. Na primjer, žele znati jesu li kožne cipele proizvedene u Italiji, vunene tkanine u Velikoj Britaniji, modni predmeti u Francuskoj i kućanski aparati u Njemačkoj.
- 20 Taj argument treba odbiti. Zahtjevi koji se odnose na oznaku podrijetla robe primjenjuju se bez razlike na nacionalne i uvezene proizvode samo na prvi pogled, jer im je cilj, po samoj njihovoj naravi, da omogućе potrošaču da odabere između te dvije kategorije proizvoda, što ga može navesti da prednost da nacionalnim proizvodima.
- 21 Uz to treba istaknuti da kada je britanska vlada predložila Komisiji da je u pogledu država članica Zajednice spremna preuzeti oznaku „proizvedeno u Europskoj zajednici”, nije to učinila zbog činjenice da britanski potrošači povezuju kvalitetu proizvoda s njegovim nacionalnim podrijetlom. Osim toga, ako potrošači smatraju da nacionalno podrijetlo robe ukazuje na određene kvalitete, u interesu je proizvođača da istaknu to podrijetlo na proizvodima ili ambalažama te ih nije potrebno na to obvezivati. U tom je slučaju zaštita potrošača dovoljno osigurana pravilima koja omogućuju da se zabrani uporaba netočnih oznaka podrijetla čije se postojanje ne dovodi u pitanje UEEZ-om.
- 22 Ova razmatranja dovode do zaključka da je članak 2. Ordera mjera koja dovodi u nepovoljan položaj prodaju proizvoda uvezenih iz drugih država članica u odnosu na prodaju proizvoda proizvedenih na nacionalnom državnom području, a za koju ne postoji nikakvo opravdanje priznato pravom Zajednice. Ta je odredba sada obuhvaćena zabranom predviđenom člankom 30. Ugovora.
- 23 Slijedom toga treba utvrditi da zabranom maloprodaje određenih proizvoda uvezenih iz drugih država članica, osim ako nose žig ili je uz njih navedena oznaka podrijetla, Ujedinjena Kraljevina nije ispunila obveze koje ima na temelju članka 30. Ugovora.

Troškovi

- 24 U skladu s člankom 69. stavkom 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da druga stranka nije uspjela u postupku, treba joj naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenog,

SUD

proglašava i presuđuje:

- 1. Zabranom maloprodaje određenih proizvoda uvezenih iz drugih država članica, osim ako nose žig ili je uz njih navedena oznaka podrijetla, Ujedinjena Kraljevina nije ispunila obveze koje ima na temelju članka 30. Ugovora.**
- 2. Ujedinjenoj Kraljevini nalaže se snošenje troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 25. travnja 1985.

[potpisi]

---

* Jezik postupka: engleski

RADNI PRIJEVOD